

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.

Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Kilétés az év folytán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELNIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-UTCZA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés adatik.

Bélegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Egyetem és akadémia.

A tanév megnyitási ünnepélyek egész sorozatát közlik a lapok úgy a közép, mint a felsőbb tanintézetek köréből, s valóban örömmel és büszkeséggel eltelve látjuk s tapasztaljuk a buzgalmat és lelkesedést, melylyel úgy a tanfőnök, mint a hallgatók s tanítványok nagy tömege az új tanév küszöbét átlépte, s jogos reményünk van, hogy közoktatásügyünk ismét egy új és tudománygazdagságával fog gyarapodni és előbbre vitetni. Különösen áll ez felsőbb tanintézeteinkre, hol a már eldöntött pályaválasztás határozott és öntudatos cél felé törekvést feltételez, s fokozottabb mérvben magukra vonják nemcsak a szülők és tanítványbarátok, hanem a nagy közönség figyelmét is.

Míg azonban ügyelemi, mint középiskoláink öröndetesen eljutottak a fejlődés és haladás azon stádiumához, melyet számunkra a törvényhozás és ennek alapján létesített intézmények biztosítottak, s ebben mint alkalmas mederben további fejlődésük biztos alapját szemléljük: addig sajnos, hogy felsőbb tanintézeteink rendezéséről ugyanezt el nem mondhatjuk, de sőt szegényen kell bevallanunk, hogy felsőbb oktatásunk ügyét még folyvást az öntudatos cél és határozott irány felé törekvés teljes hiánya jellemzi, s a régebbi és újabb előítéletek, az egyéni érdek és féltékenység, a czopf és vasikalaposság, szóval az emberi természetnek megannyi gyengéi és kinövési meddig fognak még akadályul szolgálni a végleges rendezésnek!

Ezúttal csak az egyetem és akadémiai közti viszonyt akarjuk feltüntetni, s nem kívánunk sem vádaskodni, sem újat mondani, hanem csak a már annyiszor elmondottaknak és illetékes nyilatkozatoknak egy részét ismételnünk és föleleveníteni. És épen ezen tanév megnyitási ünnepélyek olvasása eleveníti fel bennünk azon gondolatokat, me-

lyeket röviden papírra vetni szükségesnek és időszerűnek tartottunk.

A budapesti egyetem teljesen a kor színvonalán álló tanintézet, s úgy tantervének kitűnőségét, mint helyzetéből kifolyó egyéb előnyeit tekintve csak büszke lehet rá az ország és a nemzet. Ámde mindjárt fölvetjük a kérdést, ha még oly kitűnő és annyi előnnyel rendelkezik is, elegendő-e és képes-e egymagában az erdélyi részeken kívül álló egész Magyarország felsőbb oktatásának igényeit és követelményeit kielégíteni? Erre minden statisztikai bizonyítgatás nélkül határozott nemmel kell felelnünk. Sőt tovább megyünk, ha az a sokat emlegetett harmadik egyetem úgy hirtelenben felállítatnék is, — mire nem sok kilátás van, — még azt is elégtelennek kellene tartanunk már csak a geográfiai helyzetnél fogva is, hárhoz lenne is az felállítva. És itt önként felmerül a másik kérdés, szükségesek-e az akadémiai vagy nem? E kérdésre a fentebbiekből kifolyólag következetesen csak azt válaszolhatjuk, hogy igenis szükségesek, de nem a jelenlegi alárendelt helyzetükben.

A vidéki akadémiaik úgy nemzetiségű, mint a felsőbb szakoktatás szempontjából nem eltöröltni, nem aláítani, hanem reformálni kell. Ez a reformálás pedig első sorban abban áll, hogy az egyetemekkel egyenlő rang és jogokkal kell az akadémiaikat is felruházni, mert az az egyenrangúság, a mit még az 1874 ik évi miniszteri rendelet inaugurált, csak pietus masculus, s voltaképen alárendeltséget jelent. Az egyetemnek mindent centralisáló törekvése egyik fő akadálya ennek, de egyszerűsített tudományos proletariatusnak is. Mert képtelenség azt elhinni, és együgyűség volna elhítni, hogy a hol a hallgatók és tanítványok egymástól nem félnek s elegendő helyet sem képesek számukra biztosítani, ott a mai szabadság mellett mintegy magukra hagyatva a tudományok elsa-

játására szükséges buzgalom, igyekezet és szorgalom elegendő mérvben feltalálható lenne. Csaknem mosolyogni kell a jogkari dékán úrnak különben igen szép és alkalomszerű megnyitói beszédén, melyben a lezkelátogatás szükségét és fontosságát fejtegeti és hangsúlyozza, nem is gondolva arra, hogy ha minden hallgató megfogadná tanácsát, akkor be nem férnének a tanterembe, vagy ha még beférnének is, egy oly zsúfolt helyiségben kellő figyelemről s háborítatlan nyugodt előadásról szó sem lehetne. Az egyetemi lezkelátogatás és hallgatás tehát a mai viszonyok között egyszerűen lehetetlenség.

Az akadémiaik csekélyebb látogatottságának oka erős meggyőződésünk és a tapasztalat szerint az egyetemi centralisáló törekvés és az alárendeltségi viszonyra vezethető vissza. Mindkettőt egyformán károsnak tartjuk felsőbb szakoktatásunk érdekében.

Ha van szükség az akadémiaikra és fenntartják őket, ne vonják meg tőlük a létezésnek alapfeltételeit, különösen pedig ne vonják meg azokat mesterségesen, csaknem erőszakosan. Ha már a törvényhozás helyesen vagy nem helyesen a jogtudorozást az ügyvédi képesítés feltételévé tette, annak kizárólagos osztogatásával az egyetem oly privilegiumot nyert, melylyel concurrálni merőben lehetetlenség. A közoktatásügyi kormányzatnak állana feladatában ezen anomáliát megszüntetni, s nem nagy dicsőségére válik ezen viszási állapotnak évek hosszú során keresztül való hűzódása. Vagy lassú méreg gyanánt akarják ezen rendszert alkalmazni, mely az akadémiaikat minden szivósságuk dacára is előbb-utóbb megbénítsa? Ez meg már nem méltó eljárás és nem méltányos magatartás azon intézetekkel szemben, melyek évtizedek, sőt évszázad óta teljes odaadással és lelkiismerettel szolgálták a nemzetiség és felsőbb szakoktatás ügyét. A magyarországi jogakadémiaik szer-

vezetüket és berendezésüket tekintve teljesen képesek és jogosultak arra, hogy az egyetemekkel egyenlő rangra emeltessenek, s ezt a jogi szakoktatás érdeke is megkívánja. Tegye meg ezt a közoktatásügyi kormányzat úgy, hogy ne csak papíron maradjon, s meg fogja látni, hogy minő haladást és fejlődést fognak azok felmutatni, s ez által tekintélyük is mennyire fog emelkedni.

A jelenlegi állapot azonban tartóhatatlan, ez ellen akartuk szavunkat felemleni, s az új tanév kezdetén az ellen tiltakozni. Felsőbb oktatásügyünk ilyen állapotba valóban szegényesek, és hogy az mielőbb végleg rendeztesse, általánosan érzett közszükség. Győzze le a kormány az újtában álló akadályokat s előítéleteket, érlely kezekkel, menten minden egyéni vagy klikk-érdek dédelgetésétől, ez által közoktatási s különösen felsőbb szakoktatásügyünknek hasznos szolgálatot fog tenni.

Irodalmi állapotok.

A magyar irodalom a magyar nemzet legmostohabb gyermeke, sőt merem állítani, hogy a legidegenebb vendégek jobb ellátására számíthatnak asztalánál, mint szegény hamupipókéja, az irodalom.

A sajtó, közönség egyaránt lázba jön, ha hire terjed, hogy a hangok valamelyik kitanult költőanczosa el akar tőlünk költözni, mert nem elégszik meg a 15,000 forint fizetéssel! Az országgyűlés negyedmillió nagyobb segítséget szavaz meg az opera pazarlásaira; Trefort miniszter ügyes faragókat, pingálit küssé tudó kezdők álami ösztöndíjjal tanulni, utazni küldöztette, sőt még annak is megörült, ha egy-egy asztalos vagy üveg-és porcellán-festő inasban sikerült a jövendő egy művésziparost földíteni s az állam sovány kasszájából mindig kész volt az ilyen bőségesen támogatni. Ellenben ki hallott valaha olyasmiről, hogy akár az állam, akár valamely testület vagy intézet megsegített egy írót? Színházak szubvenciójára, színészeknek bérkocsikra, véka alól napvilágra hozott zsenge művészetemeket itápolására telt és telik úgy a hogy; de míg százezrek, bár érzékeny áldozat gyanánt mégis hoboás nélkül letétnék a közművelődés oltárára;

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Temető-búcsún.

1889. szept. 15.

Diszolbógok alatt, ünnepi öltönyt!
Mért seregeltetek buzgó hívók egybe,
S harangzúgás között szivből enékelve
Miért vonultok ki a temetőkerbe? ...
Kecskeméti városunk történet műsájja,
Avatott tolmácsként hol felejt te rája!
Mély gyászunk ünnepe e vasárnap, melyet
Főszentelt a másiel százados kegyelet,
Gyász emléke ama rémes dögihalának,
Mídon anyai ezren hirtelen halának,
Siralom völgye volt egykoron e község,
Mért meglátogató ő a nagy, boszus Eg;
Dús aratást tartott az óldóko angyal,
Főltét a temető melyre ásott sírral,
Hisz' száznégy hordák akkor a holtakat,
Sok győgne sziv már e látványon megszakkadt;
Itt hűk zokognak holtra vát apjukon,
Ott szülők könyeznek utolsó fűkon,
Rokonok, barátok, nő, férj és cimborák
Jaj, hogy elszakadnak, mint a letört faág.
És fónn a kisedek leghevibő Barátja,
Agy, hű szolgájának szent jobbját kínálja.
Ave, oh dicsőült Kalazanti, salve!
Nézd, mint terjed, hódít lángelkéd szép elve,
Ragyogó vezérfényű kik úttanon járnak,
Tanárok s nevelők nagy koszorójának,
Sugalmazz engem is Atyám, bölcs Mesterem!
S munkám akkor tudom nem lesz gyümölcsetlen.

Kiss József.

Ez is kéjtázás!

Vakációi útra indultam és — kérlek
nyájás olvasó ne nevesz — magammal vittem

feleségemet. Igaz ugyan, hogy fura egy gondolat, ha az ember egész évi testi lelki fáradságok után pihenni vágyva, változatos utazásban keresne pihenést, üdülést és mával vízi mindennapi kedves feleségét; no de úgy is lemondottam már a földi élet örömeiről, engem már az asszony sem hoz ki flegmámból. De különben is az ember a szokás rabja. Tizenöt esztendő óta hozzá szoktam reggelentekni slafrokkomhoz, egy korty szilviumhoz és feleségem pörleséhez, egyiket sem szívesen nélkülözöm már; ezért tehát együtt utazunk.

En nem értem miért esztőlődnek a rossznyelvű férfiak; az utazó asszonyokra ráfogják, hogy ezek sokféle czók-mókot visznek magukkal, a mi a férfira nézve terhes volna; az én feleségem most bezonyitotta, hogy ez a vád lelkismeretlen rossz akaratú rágalom. Mi nem vittünk magunkkal egyebet, mint a két nagyobb ládán kívül, a melyet már előre N.-be küldöttünk, mint egy nagyobb kerek kosarat, meg egy kisebb kerek kosarat, meg egy szegletes kosarat, meg egy nagyobb papendekli csomagot, meg egy kisebb papendekli csomagot, meg egy nagyobb kalapskatulát, meg egy kisebb kezyüskatulát, meg a minden pillanatban szükséges apró dolgoknak egy kézi kosarat. Ez volt összes podgyásunk. Reméltem, ez csak nem sok? Budapesten a pályaudvarban várakozott ránk két unokacsém, meg egy fiskális jó barátom, mindegyik mindenik kezébe fogott egy-egy csomagot és vigan indultunk a lóvaspályához. Úgy lát-

szik a pesti carbolos levőre igen jó hatással volt feleségem tüdejére, mert a különben szótukar asszony nyelve oly precizitással és oly gyors egymásutánban kezdett peregni, hogy mikorra koronaherzeg-útezei szállásunkra értünk, mindnyájan elfáradtunk, ő a beszéde, mi meg a hallgatásba.

Másnap szételintettünk a városban. Az ember lelke örömmel telik meg látva, hogy hazánk fővárosa évről évre mily szépen halad. Bejártuk a múntézeteket, képtárakat, akadémiait, múzeumot, mindentűt a felhalmozott múkinéseket balmúva és gyönyörűkőve a tapasztalt gyarapodásban. Valamennyi műrekek közül feleségemnek egy dolog kötötte le a kíváloán és mindenek fölött figyelmét: a múzeumi portás egyenruhájába.

Sajátságos a fővárosi élet; egészen elít a mienkűl. A fővárosban az az eleven lükte-tés, az a lázas siettség, az a mindent eltipró rohanás merőn ellentétben áll a vidéki lassúságával, kényelmességével. A fővárosi ember gyorsabban él, gyorsabban megy, gyorsabban dolgozik, gyorsabban eszik, talán gyorsabban alszik is, mint a vidéki, de még sajtáságosabb dolog az, hogy e gyorsaság hamar ráragad a vidéki emberre is. Ennek fényes példáját adtuk mi a fővárosban 3 napig való tartózkodásunk alatt. Már harmadnap, mintha született fővárosiak lettünk volna. Feleségem gyorsabban öltözködtűt, én gyorsabban ittam meg pohár sörmöt. Sőt az utolsó napon, a gyorsaságnak valódi remekét adtuk. Képzeld nyájás olvasóm! Nekem egy kis dolgom volt a ministeriumnál Budán,

feleségem akart a szomszéd váci útezában kalapot megát venni. Reggel 8 órákor tehát fájó szívvel bár, de elváltunk egymástól a jó reményben, hogy délben lakásunkon újra találkozik fogunk. En előbb leszaladtam az Andrássy-úton levő áll. vasút igazgatóság palotájához, onnan át Budára a ministeriumhoz, onnan vissza az Andr. útra, onnan a Múzeum-útra, innen átmentem a tud. ak. palotájába és 7/41 után fáradtan siettem haza, felve, hogy feleségem talán már vár is, sőt elhanyagolatlansáért szemrehányást is tesz. De nem, a lázas gyorsaság elfogta őt is, ő csak néhány perc múlva érkezett meg szintén lihegve a táradtságtól. Képzeld te, hölgyek, az eszemadta mekkora munkát végeztet egy rövid délelőtt? — Megvett három, mondó három egész kalapot. Eredetileg ugyan csak egyet szándékoztott venni, de oly csábítólag kandikált a másik kettő rá, hogy szive tájt volna ott hagyani azokat valami izléstelen falusi góbénak, inkább elhozta mind a hármat; majd akad ottthon, a mint csakugyan akadt is, áttevője.

No de t. olvasóm, ha mindjárt kinevetnek is, én a három nap alatt meguntam a fővárost és siettűnk ki a vidékre a szabad természet illatos ölébe, oda, a Kárpátok vad regényes tája felé, hol tisztább a levegő, szebb az élet, vidámabb a természet. illatosabb a virág, hol a teremtő a márdászt csodálatos könyvét forgatja, hatalmas kezében és a gyorsan siető utasnak majdnem percenként más és más lapot mutat, melyen csodásan szép mesék, lelkesítő költemények vannak

eseményszámra ment s mint valami nagy érdem és dicsőség tárgyalatott a mult évben, hogy az irói segélyegylet egy kiváló költő egészségének, életének megmentésére száz forintot szavazott meg!

Megnyugsom a Gondviselés bőbeszerevényében és jól tudom, hogy minél tartósabb és nagyobb becsléssel valamely szellemi alkotás, annál kevésbé számíthat a muló, pillanatnyi dicsőség zajos sikerére. Arról például mitsem tud a krónika, hogy egy zeneköltő kocsijából a tömeg kifogta volna a lovakat és a mestert az emberek vállalkon vitték volna lakásáig; ellenben zongora-virtuózzal ez gyakran meg szokott történni. Azt sem hallottam soha, hogy valamely nagy drámairól iránt a lelkesedés ily közvetlen excesszusokban tört volna ki; de igen közönséges eset, hogy a színészek és színésznők előtt, kik ama drámáiról remekben a szerepeket játszáik, az elragadt hódolat le szokott borulni. Ez mindig így volt; annál értébtöbbit tehát ez ma, a röpönö percnyi hatások gyönyörű után loboló föltületes korban.

A hivatásának élő s valóban hivatott író nem is irigykedik a tenoristák, ballétáncosnók, híres évszólók, zongoraművészek, tigris szelítők, műlovasok, színészek és cigányok baberaira. Mert hiszen az a világos példa, mely a költők vizsgálatja: Homér't ma is úgy lehet olvasni, élvezni, érteni, mint ezer évvel ezelőt; ellenben hol a bűvészet, mely a Rachalek, a Paganinik, a Liszték, az Ira Aldridge-k, a Bihariak hatását, diadalát visszavarázsolja, ha egyszer ők maguk eltűntek azokkal együtt, a kik őket színör-színre bámulhatták?

Továbbá az irói és zeneköltői önértet fokozásához járul az a tény is, hogy süket zenész is megalkothatja a legszebb szimfóniákat; Petőfi megráthja hatalmas verseit egy ócska fádán nyomorult szobáskában is. Csak toll és papirusz kell hozzá, a nyomor, a sötétség nem akadály.

Ezekből az igazságokból könnyen levonható a következtetés. Az iró le is vonja magának s épen ezért szerényebb is társadalmi igényeivel.

Mindamellett a másik szélsőség nem tűrhető el immár szó nélkül; mert az, hogy nálunk az iró mindenit teljesen mellőzve van — nemcsak az iró személyének, de az irodalom ügyének is árt.

Ha jótékony célra irodalmi emlékválalatot adnak ki, első dolgunk a szerkesztőknek cikket, aláírást, bőles mondatot kérni a kitűnő jogászoktól, a jeles katonáktól, a híres nemzetgazdaktól, az ismert politikusoktól és sport-gavalléroktól, — az irók végül egy kukczkóba szorulnak.

Az irodalommal, az irói világ életével senki se törődik; és a közönség annyira megszokta már ezt, hogy soha se reklamálja lapjában az irodalmi rovatot. Az irodalmi ügyek tárgyalása teljesen a helyi és a személyi érdekek szűk keretében szorult össze. Így eshetik meg, hogy egy „szépirodalmi” újságban a legismertebb írók éveken keresztül még csak meg említtetnek, ellenben a szerkesztővel választott jogon öszeköltésben levő dilettánsokról hasabokot olvashatni. Így eshetik meg az is, hogy egy lap, azért, mert kiadója Ráthfalvi, az Arany műveinek kiadójával nem rokonszenvez, Arany műveinek megjelenését soha még csak nem is regisztrálta. Ezek az állapotok aztán visszahatással vannak magukra az írókra is: az irói élet megszűnt, kiki félrevonul, magányt keres, az ügyevetett irói körökben ügy-

védek, orvosok, közjegyzők forognak, az igazi írók rejtőzve zárkóznak el otthonukba.

Csoda-e ily körülmények közt, hogy a komoly irodalmi kritika teljesen megszűnt létezni, sokszor a haszonlós léhaság, a szereplési hídság, a pajtkásokod, az önérdék, a társadalmi konnxió kerekedik a valódi hivatás, az ambíció fölé?

Az irodalom kezd ismét mellékfoglalózkodás lenni. A kik úgynevűen írók maradnak, azok többnyire csak egy-egy szerkesztőség hírlapiró rabszolgái. A kik pedig többre viszik, azok az irodalmi működést csak lépésnek, emeltyűnek tekintik s mielőtt egy-egy főbivalva vagy képviselőség jöletébe emelkednek, eltagadják, hogy valaha verses tragédiákat, lírai émlengéseket írtak!

K. K.

A jövő ülésszak.

Még jó időbe kerül, írja a „Pester Corr.” egy, a jövő parlamenti ülésszak aljáról és tartalmáról szóló elmélkedésben, míg Magyarország választott, kinevezett, és született törvényhozói munkába fogtak. A pártok fejei is még nyaralnak, vagy klimatikus gyógyhelyeken tartózkodnak s általában pihen a polémia és a politikai szóváltás. Még a hírlapok is, legyenek bár még oly buzgó, vagy túlbuzgó organumai a pártoknak s pártzenvedélyeknek, még a hírlapok is csak monologokat tartanak különböző vitás témák fölött, és a monologok mindig szílébbek, mint a dialogok. Mindamellett, ha jól figyelünk, már ma tisztán hallhatunk ily hangokat, melyekből következtetést vonhatunk a legközelebbi ülésszak jellemére. És e hangok, — a „Pest Corr.” hazafias örömmel constatálja, — lágyak, békések, sokat ígérők.

Igy mindenkéltől az a mi kormánykörökből a miniszteriumnak az országgyűlés elé leendő betérjesztés végett előkészített javaslatairól hallatszik, alkalmas arra, hogy a szabadelvűpárt reményét emelje, és az ellenzék hullámokra csillapító olajat öntsön. Mindenek előtt be lesz váltva Tisza miniszterelnök azon ígéréte, hogy a jövő 1890. évre deficitmentes költségvetés fog az országgyűlés elé terjesztetni. És pedig a miniszterelnök, akkor a pénzügyeknek is ideiglenes vezetője, ezt az ígérést nem mint feltétlent tette, hanem elővigyázatossal, mint mindig, ha szól, azon tentatással, hogy mi rendkívüli sem tolu az ő jóakarata s ennek árnyékosításra közzé. Már pedig elég sok rendkívüli jött közbe s hogy csak egy igen szomorú esetet említsünk, az aratás igen rossz volt annyira, hogy több vidéken notórius inéségtől kell félni.

A mi pedig a kormány e nagy tetteire különös fényt vet, az azon körülmény, hogy az államháztartásban az egyensúly semmiesetbe sem mesterségesen, a nem és hasznos állami kiadások rovására lett kikérszerítve, hanem inkább teljes figyelembe vannak véve a reformok s a költségek, melyeket azok természetesen megkívánnak. A kiadási rovat még van állapitva a nélkül, hogy az egyes szakminiszterek és a pénzügyminiszter közt a legeszkélyebbellen történt volna. Hiszen Wekerle maga is par excellence modern államférfi, lelkesült minden európai reformért.

Ennyit arról, mi a kormányt s vele mindenesetre a szabadelvű pártot is illeti. A mi az ellenzékét illeti, annak részéről is kellemes hangokat hallottunk, melyeket a jövő ülésszak alatt előre láthatólag haludvarra berobogott, ezer gyermektorokból éljen harsogott felénk. Kiszállottunk. A peronon óriási néptömeg. Fel is jegyeztem magamnak, kik voltak jelen. Száz meg száz bámszokdó gyermekek kívül két taligás pósta, egy vasúti szolga, egyik öcsém és Bársony, a házuak fekete szőrű régi őrzője; a mint ez utóbbi engem meglát, örömben hirtelen reám ugrik, két előkacsójával mellé nyemen oly nyomokat hagyva, hogy érdemkérésnek is beilltet volna. A mint táskámat és a fennemlített skatulkákkal a kijárához jövök, az előbb éjént visító ezer parasztkölyök mind felém tódul, udvariasan ki akarva kezemből a pakkokat venni mindenik erőlködik, hogy ő viszi be a városba, és ezt oly lelkesedéssel tették, egymást úgy ódalba böktek, hogy szintén sajnáltam, miért nem hoztam még egy pár skatulyát, hogy még többnek jutott volna az örmöböl. Mint megannyi büszke triumphantor lépdelt utánunk vagy hat nagyreményű kapaszgyerek skatulkáinkhoz, miközben felesésem folyton zsörtölődött magyarázgatván, hogy ő is behozhatta volna azokat és így egy hatost megspórolhattam volna. A mi én persze mindig azt hittem, hogy csupa lelkesesből előzékenyeknek. A nebulók a következmény mint mindig, most is az asszonyunk adott igazat.

Két örömetelt hetet töltöttem otthon, elmondjam-e mily élvezetek tették nekem ez időt felejthetlenné? Ha szerkesztő úr megengedi, más alkalommal megteszem.

i — cz.

latni szándékozik. Így pl. a mérsékelt ellenzék egyik organuma a napokban határozottan tiltakozott egy pártja jövő magatartásának szentelt cikkben az ellen, hogy a párt vezérei a miniszterelnök elleni személyes ellenzékiségből annyira mennének, hogy a saját programjuknak is megfelelő reformokat megtámadjanak csupán azért, mert azokat a kormány hozza szönyegre. Többet Tisza nem kíván. Ha a politikai okossággal és törvényhozói komolysággal összejeggethetők találják, ám folytassák az ellenzék szónokok Tisza ellen izléstelen személyes támadásait folytonos alkalmazását, csak a tárgyalás rendes menetét ne gátolják s ama parlamentben nem való botránnyokat ne segítsék elő, melyek aztán magára a parlamenti illerme vetik árnyékukat. A közigazgatási reform bizonynyal fel fogja kelteni a szélsőbal legnagyobb mérgét. Anok tárgyalások illendőség szerint szövetkezhetik-e vele a mérsékelt ellenzék s köteles lehet-e botránnyokat támogatni oly reformok meghíusítása végett, melyeket, mint állítja, erősebben s öszintébben óhajt, mint maga a kormánypárt?

Bir-e az oppositio egyáltalán a legeszkélyebb látszatával is a létjogosultságnak amaz igazságügyi reformokkal szemben, melyeket Szilágyi úrnak várunk? Bizonynyal nem.

Igy tehát bizton várhatni, hogy a jövő országgyűlési ülésszak magatartása méltóságon lesz, a mi mindig megérdemli, hogy nagy megnyugvással regisztráltassék s mindenesetre élvezetes előzét adja az országgyűlés legközelebbi törvényhozái működésének.

Közgyűlés.

A f. szept. hó 20-án délelőtt tartott városi törvényhatósági bizottsági közgyűlésről közöljük a következőket:

Az augusztus havi polgármesteri jelentés felolvasása után, mely egyszerűen tudomásul vétetett, ifj. Bagi László főjegyző az iránt tett előterjesztést, hogy a tárgyejegyzék kinyomtatása után érkezett három kisebb jelentőségű ügy is vétessék fel a közgyűlés napi rendjére. Felvették.

Ezek után Héjas József biz. tag az iránt szólalt fel, hogy mivel a városi tanács a jövő vasárnap tartandó országos vásár alkalmából a marha- és sertésvásár megtartását betiltotta, méltányos volna, ha a városi haszonbérlelőnek halasztás adatnék a f. évi Szent-Mihály napi fizetési kötelezettség teljesítésére. Polgármester úr, felsorolva azon okokat, a melyek a városi tanácsot a marha- és sertésvásár betiltására indították, annak kijelentésével, hogy ő így is meg szokta adni a méltányos fizetési halasztást azoknak, a kiknek arra szükség van, a fizetési halasztás kimondását mellőzni kéri. Ezen felvilágosítás után, miután abban az indítványozó is megnyugodott, az indítvány mellőztetett.

Ez után egy kis élénk szüreti vita következett, mert Szappanos István biz tag azt indítványozta, hogy mivel a városi tanács a szüretelést már a f. hó 23-tól kezdve megeresztési elhatározta, tekintve, hogy ezen idő még nagyon hamar van, mivel a szőlő még nem érett, és a gazdák közönség egyéb munkával van ez idő szerint elfoglalva, a tanácsai határozat megváltoztatásával a szüret megkezdhetőe még két hétre halasztassék el. Miután ezen indítvány ellen, úgy érdemi, mint alaki szempontból többen szólaltak fel: kimondta a közgyűlés, miszerint figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy ezen ügyet vegye ismét fontolóra s ha szükségét látná, a szüret megeresztését egy héttel halasztassa el.

Az íresedésben levő közegészségügyi bizottsági tagság ifj. Bagi László főjegyző úrral töltötte be.

Az 1888. évi útfentartási számadás megállapított s jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztetni rendeltetett.

A városi pénztárak megvizsgálásáról szóló hivatalos jelentés, mely szerint a megvizsgált pénztárak rendben találtak, tudomásul vétetett azonban, minthogy a zálogházi pénztár évi számadása még ma sinos felszámolt, annak f. évi okt. 15-ig leendő bemutatása s a jövő közgyűlésre leendő betérjesztése elrendeltetett s egyszerűen kimondott, hogy jövőben az évi zárlat után két hó alatt a számadás betérjesztendő.

Felső Pusztaszernek, a város törvényhatóságához leendő csatlóása végett az országgyűlés képviselőházához a közgyűlés feliratot intézni határozott.

Méh. Hornyik János hagyatékához tartozó s a városi közönségnek megvételre felajánlott könyvek megvétele tárgyában előterjesztett tanácsi javaslat elfogadtatott; e szerint a felajánlott könyvek 300 írtét megvették.

Ezek után, több adásvételi ügy, miután a tagok kellő számmal nem jelentek meg, a jövő közgyűlés napirendjére tűzött ki.

Az újában átdolgozott nyngdíjazsábályzat elfogadtatván, jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztették.

Gulyás János ácsiparos-tanács részére a budapesti állami középiparotudóház alapított ösztöndíj adományozása tárgyában előterjesztett tanácsi javaslat, mely szerint Gulyás János részére az öt hónapos téli tanfolyam alatt, havonként 25 frt ösztöndíj javaslatot kiadati, elfogadtatott.

A szegényházi és kórházi élelmezés további három évre az eddigi béröl Löw Ernőnek adott ki, mindazáltal a fennálló szerződés oly módosításával, hogy jövőre a szalonna ára nem a piaci ár szerint, hanem kilogrammonként 64 krajárval fog fizettni.

A Szel-útea szabályozás tárgyában előterjesztett tanácsi javaslat elfogadtatott.

Ezután következett a Dr. Kiss János lemondása folytán megüresedett jogtanári állás betöltése. Folyamodtak: Vágó László helybeli ügyvéd, Dr. Csulyok Béla városi segédlevéltárnok, Dr. Szász Béla és Dr. Magyar Géza budapesti törvényszéki joggyakornokok. A szavazás elrendeltetvén, beadott 82 szavazatlap, a melyből Vágó László 37, Dr. Szász Béla 25, Dr. Csulyok Béla pedig 20 szavazatot kapott, s így minthogy általános többséget egyik sem nyert, mivel egy régiebb közgyűlési határozat szerint a jogtanárokat általános szótöbbséggel választandó: Vágó László és Dr. Szász Béla legelső szavazatot nyert folyamodók közt, új szavazás történt. Ekkor beadott 75 szavazatlap, ebből Vágó László 37, Dr. Szász Béla pedig 38 szavazatot kapott s így Dr. Szász Béla egy szótöbbséggel jogtanárrá választatott.

A még hátralevő ügyek, minthogy a bizottság tagjai a választás után, bár még 12 óra sem volt, a legnagyobb részben távoztak, csekély érdeklődés mellett tárgyalhattak le. Ezek közül érdekesnek tartjuk öv. Kovács Lászlóné úrnő folyamodványát, melyben azon ajánlatot teszi, hogy az estre, ha a közgyűlés kimondja, hogy 5 évig a városi közönség színházat nem épít és tőle újabb átalakítások ez idő alatt nem követeltetnek hajlandó a színházat, a mostani követelményeknek megfelelőleg úgy átalakítani, hogy használható legyen. Ezen ajánlatot a közgyűlés elfogadta oly kijelentés mindazáltal, hogy az egészségügyi, vagy tűzrendőri szempontból szükségeszetani javításokat a színház tulajdonos úrnő ezután is elkészíttetni tartozzék, mert ezek az átalakítás fogalma alá nem esnek s ilyenre a közgyűlés ígérést sem tehet.

KÜLVÖNFÉLÉK.

— A közigazgatási bizottság f. szept. hó 14-én Lestár Péter polgármester elnöklele alatt tartott rendes havi üléséről közöljük a következő közérdekű adatokat: 1) A polgármesteri jelentés szerint a városi főpénztár forgalma augusztus hónap a következő volt: a háztartási alapra bevételet 63,925 frt 29 kr., kiadott 31,972 frt 25 kr.; az iskola-alap bevétele volt 5,214 frt 87 kr., kiadása pedig 4,072 frt 38 kr.; a városi adópénztár állami és közési adó, késedelmi kamat, végrehajtási költség, hadmentességi díj, kataszteri költség és közmunkavállalás címén beveti összesen: 56,270 frt 87 kr. A közbiztonság állapota a következő volt: a személybiztonság egy esetben sem támadott meg; a vagyonbiztonságot pedig 7 kisebb lopási eset háborította. Ezek közül 5 esetben a tettesek kézrekerítették s a fenytő bíróságnak átadták; a kár legnagyobb részben megtérült; két esetben pedig a nyomozás ez ideig sikerre nem vezetett. 2) A budapesti pénzügyigazgatóság jelentése szerint az adóbevételek szám szerinti eredménye augusztusban a következő volt: augusztus végéig esedékes volt 273,623 frt 63 kr.; befizetett pedig összesen 170,240 frt 28½ kr., maradt tehát hátralék 103,383 frt 34½ kr.; összehasonlítva ezen eredményt a mult év ugyanezen szakában történt befizetés eredményével kitűnik, hogy a f. évi 3263 frt 60 krral kedvezőlenebb. 3) A tiszti főorvos jelentése szerint a közegészség állapota ezen hónap, tekintve a betegség és halálozás igen mérsékelt voltát, általában kedvező volt. Uralkodók voltak, mint ezen időszakban mindig, az emésztési szervek hurutos, lobos bántalmai; a gyomor és bélhurutok, azonban ezen betegségek, jóllehet az azok előidézése alkalmasságnak tartott kórházi mozzanatok, a nagy hőségben és mindennemű gyümölcs nagy mennyiségben, bőségesen meg voltak adva — aránytalanul, sőt kivételesen kisebb mérvben fordultak elő, mint minőben azok rendes körülmények közt is, a lakosságánál észleltetni szoktak. A népesedési mozgalmat illetőleg augusztus 4-től 31-ig bezárólag terjedő időszakban az élve születések 157, ezekkel szemben állott 87 halálozás eset, a születések tehát 70-el mutlak fölül a halálozásokat. Január hótól augusztus végéig terjedő 8 havi időszakban, a mult év ugyanezen szakához viszonyítva, a halálozás 425 esettel volt kevesebb. A városi kórházban

ápolott 26 férfi és 29 nő, összesen 55 beteg; ezek közül gyógyult 23, javult 4, gyógyulatlanul távozott 3, meghalt 1, apólas alatt maradt 24. A városi szegényházban tartózkodó szegények száma volt 69; a házon kívül segélyezett szegények pedig 99. A hasznos házi állatok között, az állatorvosi hivatal jelentése szerint, a minden időben szóránosan mutatkozó szokott lépfényen kívül, városföldjén egy tanyán járványos kór- és szájtájás fordult elő; a kór terjedésének megállítására a megfelelő óvintézkedések a rendőrkapitányi hivatal részéről megtették.

— **A színházépületet,** melyben az előadások tartása a városi hatóság által tűzbiztonsági szempontból tiltatott. Pesti Ihsász Lajos, a jelenleg Nagy-Körösön működő és városunkban is előnyösen ismert színházgatót át akarja alakítani azon célból, hogy a színházban már a téli idény alatt szini előadásokat tarthasson. A színházgató az átalakítások megkezdését végett szükséges engedély megadására iránt a városi tanácsnál megette a kellő lépéseket. A színház átalakítása akként tervezetik, hogy a nézőtér a szinpadtól egy vastagúgy által különítetik el, a páholyok kivettnek és azok helyett a földszinten három sorban zartszékeket fognak felállítani. A kijárat könnyítése végett a karzat külön kijárat és a földszint is a mostaniakon felül még két kijárat nyer. Szóval: Pesti Ihsász Lajos minden tőle telhető áldozatot meg akar hozni, hogy a színházban használható állapotba hozza. Reméljük, hogy a városi hatóság itt is meg fogja találni a helyes utat, mely úgy a közönség biztonságát, mint az igazgató érdekeit kielégíti. Részünkről melegen ajánljuk az igazgató kérelmét a városi hatóság és közönség támogatásába, mert ezt a színház nélküli állapotunkat már azok is megokolták, kik a színházban köz-művelődési hatását nem igen akarják elismerni és méltányolni. — Lapunk zártkör értesülünk, hogy a városi tanács az ügybuzgó színházgató részére az átalakításra kért engedélyt megadta. Összint kívánjuk, hogy a színházgató törekvéseit úgy erkölcsi, mint anyagi siker koronázza.

— **Tanárválasztás.** A helyi jogakadémiahoz az egyházi és az egyetemes jogtörténet tanárára a törv. közgyűlés f. hó 20-án Dr. Szász Béla, jogtudor választotta meg. E szerencsés választásból úgy a kiváló készségű tanárnak, mint a közgyűlésnek csak gratulálhatunk.

— **Kuriai döntvény.** A korlátlan tulajdonjogból kifolyólag a mint a tulajdonos házában talán ablakotnyitni, ügyszint a szomszédos falán tulajdonosa is saját telken a szomszéd falán nyitott ablaknak tekintetve vétele nélkül kifalat vagy deszkakerítést emelni jogositva van és ezen szabad rendelkezés csak az esetben korlátozható, ha a szomszéd telkek tulajdonosa tilalmi vagy szolgalmi jogot szerzett, amit ő tartozik bizonyítani.

— **Hymen. Dr. Nagy Mihály,** a helyi kir. ügyészséghez kinevezett kir. alügyész és hó 16-án vezette oltárhoz Érsekújváron Tóth Nina k. a.-t, Tóth József volt gözmalmi igazgató leányát. Tartós és zavartalan boldogság kísérje frigyüket!

— **A város főtereinek és utcáinak** kikövezése a megállapított sorrend szerint igen szépen halad előre. E napokban hozzáfognak a takarékpénztár és a kaszinó épület körül járdának aszfalttal burkolásához is. Sajátságos azonban, hogy nemcsak egyesek, de még testület is gondoskodik arról, hogy házaik mellett a járdákat használható állapotba hozzák. Így például a róm. kath. egyháztanács sem igen látszik törődni azzal a kirtívó ellentéttel, melyet a nagytemplom előtti tér új kövezete az ő tulajdonát képező nagy négyszögű épület melletti hepe-hupás járdájával képez. Hát ha még sorra vennők azokat a t. háziurakat, kik a közbiztonságtól egy darab deszkát is sajnálnak, hogy azzal az udvarból vezető nyílt esaternákat befűdnék! Utczáink és járdáink tekintetében öröndetes haladás tapasztalható — a retinések pedig rászólgálnak arra, hogy a hatóság velők minden személyválogatás nélkül teljes szigorát éreztesse.

— **Szólószeti, borászati és gyümölcsészeti tanfolyam.** A földmívelésügyi miniszterium egyéneknek, kik a hazai gazdasági tanintézetek bármelyikét kellő sikerrel végezték, és a szőlőművelés, pincekezelés és gyümölcsészetben gyakorlati ismereteket szerzteni óhajtanak, alkalmat kíván nyújtani, hogy magukat a szakmában kiképezhessék. E célból a ménesi magyar kir. vinczellériskolában ez évi október 10-én kezdődő 10 hónapig tartó tanfolyamot létesít. A tanfolyam tartama alatt a résztvevők lakás, élelmelés, valamint ügyi és felharmomosság fejtében havonként 22 torintort tartoznak 10 hónapra három egyenlő részletben és pedig az első részletet a belépéskor október 10-én, a másodikikat február 1-én, a harmadikat pedig május 1-én a vinczellériskola pénztárába előzetesen befizetni. A miniszterium szegényebb sorsú és jó bizonyítványokkal

rendelkező egyének számára négy ösztöndíjat tart fenn, melyek elnyerői a fenti fizetés kötelezettsége alól felmentettek. A tanfolyamra való feltétel kellek: 1-ször gazdasági akadémia vagy gazdasági tanintézet jó sikerrel történt bevégeztés igazoló bizonyítvány, 2-or egészséges erős testalkat. — Azok, kik e tanfolyamra pályázni óhajtanak, 50 kros bélyeggel ellátott kérvényeiket, tanulmányait igazoló okmányaikkal felszerelve legkésőbb folyó évi szeptember 28-ig a földmívelésügyi miniszteriumhoz címezve a ménesi magyar kir. vinczellériskola igazgató-ságához nyújtsák be.

— **A szüret** a városi tanács intézkedése szerint folyó hó 23-án, azaz holnap veszi kezdetét.

— **Nem lesz marhavásár.** A száj- és körümfájásnak a környékbeli községek területén nagymérvű elterjedése folytán, nehogy e baj határunkba is behurcoltassék a városi tanács a mai napon tartott országos vásárra a juh, kecske, sertés és marhák felhajtatást megtiltotta. A mai napi őszi vásárunk tehát a marhavásár nélkül fog lefolyni. Bár ezen intézkedés gazdalkozóinknak azon részét, kik marha állományuknak fogyasztását vagy szaporítását célozzák érzékenyen, sítja is, mindazonáltal nagyon helyes, sőt a baj megállítására tekintetből felette szükséges volt.

— **Két festmény** van kivéte jeleleg a Gallia-teléd könyvkereskedés kirakatában. Az egyiken szelid jühnyáj ömlik el s az előtérben csinos juhászegény látható, mellette eszközei. Az egész nagy lágsággal van festve s a földi egével kiválóan hangulatos. A második gazdag nádas ábrázol, melyen csolnakban ül vadász a szárnyast célba veszi. A szép színezetűség itt is dicséreti Seemanné Vörös Erzi úrhölgy esetéül. A szikrából vett mindkét festmény a budapesti őszi műtárlatra van szánva. A művésznő több vázlatot készített Kecskemét vidékéül s alkalmat nyújt majd a világnak, hogy a várost érdekes tájairól is ismerni tanulják.

— **Népesedési kimutatás.** A tisztii főorvosi hivatal kimutatása szerint a folyó évi szeptember hó 8. napjától szeptember 14-ig született összesen 35 gyermek, kik közül 20 fiú, 15 leány; ugyanez idő alatt az elhaltak száma 27-re rüg, népességünk tehát ez idő alatt 8-al szaporodott.

— **Felügyélő kár adóhivatali kérés** és e reből a mult hét elején egy küldött-ség járt fenn a pénzügyminiszteriumban. A pénzügyminiszter igen szívesen fogadta a küldöttséget és meghallgatván kérelmét, bár pozitív ígértet nem tett, de megígérte hogy Felügyélőháza város jogok kívánalmait az esetleges adóhivatali felállításoknál figyelembe fogja venni.

— **Az Egyetemes regénytár,** a Singer és Wolfner könyvkiadó cégnek folyton terjedő vállalata, új két kötetben egy orosz regényt közöl. Anjuta a czime és Lettnev P. műve; oroszul pedig Sasvári Armin fordította. Az erőteljes jellemfestés, a nyelvezet, az életnek általában és különösen az orosz nép- és főrangú életnek esetelése és az az ügyes bonyolító kéz, melylyel szerző a mesésözves egyes szálait a legérdekesebb módon kuszálja össze, hogy aztán meglepő módon oldja fel, méltán az újabb regényirodalom egyik kiválóbb helyét biztosítja Lettnev ezen regénytár. E két kötettel az „Egyetemes Regénytár” befejezte IV. évfolyamát. Az V. évfolyam — ép úgy mint az eddigiek — 18 kötetet fog adni 3-4 heti időközökben; minden egyes kötet összes vásonkötésben és 50 krajczárnyi ósni árban jelenik meg és a hazai s külföldi irodalom legjelesebb termékeit közli. Az „Egyetemes regénytár” kiadó-hivatala (Andrássy út 10. sz. a.) előfizetéseket is elfogad és pedig bérmentes megküldéssel együtt 20 kötetre 10 frt, 10 kötetre 5 frt és 6 kötetre 3 frtjával.

— **Inséges vidékek.** A helygyminiszteriumhoz a földmívelésügyi miniszteriumhoz hivatalos jelentések érkeztek, a melyek nagy inségről panaszkodnak. Zemplén és Abauj megyében, továbbá Trencsén és Erdélynek néhány vidékén oly rossz volt az aratás, hogy nemcsak kenyérre a vető magra nem jutott, hanem hogy különösen igen nagy a hiány a takarmányban. Baross kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a magyar állam vasutak vonalán önköltségen szállítsák a szalmát az inséges vidékekre s legközelebb felszólítják a gazdasági egyesületeket, hogy nyilatkozzanak azok a gazdák, a kiknek szalmában s egyéb takarmányban felesleglik van, mennyit s mily aron hajlandók átengedni az inséges vidékek számára.

— **A világiállások látogatottsága.** A párisi nemzetközi statisztikai kongresszus egyik utóbbi ülésén megállapították a különböző országokban megtartott világiállások látogatottságát illető viszonyt. Eltekintve a mostani párisi kiállításról, leglátogatottabb volt az 1878-ik évi párisi kiállítás, a melynek 12 millió látogatója volt, és pedig átlag 65,000 látogató naponként. A Philadelfiai kiállításnak volt 10 millió látogatója, napi átlag 61,000 látogató. Az 1867-iki párisi kiállításra a látogatók száma 9 millió, napi

átlag 42,000 látogató. Ezután következnek az 1873-ik évi bécsi és az 1854-ik évi londoni kiállítások, a melyeket átlag naponként 40,000-én látogattak. A látogatók száma az előbbinél hét, az utóbbinál körülbelül hat millióra rügött. Az e idei párisi kiállítás végeredménye eddigél természetesen még nem ismerhető, de az eddigi tapasztalatok szerint a látogatók száma átlag naponként 150,000-ét tesz ki.

— **A jövő évi állami költségvetés** előirányzatának munkálatai a pénzügyminiszteriumban javában folynak. Mindazáltal csak a kiadási budget van az ideig megállapítva, míg a fedezetre vonatkozó végvényes határozatok még elintézésre várnak. De már ma is biztonsággal állítható, hogy az esetre, ha az 1890-iki előirányzat a tavalyi keretében marad és a bevételek csak a kevésbé kedvező várakozásoknak is megfelelőek, az egyensúly a mérlegben helyre lesz állítható. Ez a feltevés annyival is inkább jogosultabb, mivel meg van a remény a szeszadójövedelemben beállt hiány pótlására és arra, hogy a regale-váltásg jövedelménél meg fog hiány keletkezni. A földmívelési és kereskedelmi tárcák különválasztása a költségvetésben nemcsak formális kitéjezt fog nyerni. Megváltozik az igazságyi költségvetés képe is. Általában a költségvetés kedvező benyomást fog kelteni és pedig nemcsak a pénzügyi eredmény, hanem a kormány produktív tevékenysége tekintetében is.

— **A pestmegyei gyümölcskiállítás rendezőségétől a következő távirati tudósítást vettük:** A pest megyei gyümölcstárlat várakozásán felül fényesen sikerült. Kecskeméti osztályának impozáns berendezése gyönyörű. A kecskeméti kiállítások közül elsőrendű kitüntetést nyertek: Városi műkert, Katona István, Miklós-telep, id. Ötvös János, Muraközy Imre, Gyenes Imre, Magyar László, Muraközy László, Muraközy József, Csikai Imre, Adler Károly, Cserekei Károly, Koricsánky János, Gábor József, Horváth Béla, Rohonczy Gedeon, Hacker Antal, Kecskeméti Herz, gyümölcs-, szőlő-, bor- és szesz-kiállításnyaukért. Katona Zsigmond a kitünő rendezéséért.

— **A „Budapesti Hírlap”-ot** mely Csikái József és Rakosi Jenő kiadóuladónok szerkesztés alatt kilenczédik esztendője éli, Magyarország legkedveltebb és legerjedtebb lapjává a közönség pártfogása. Páratlanok tetsző elterjedését a hazai olvasó közönség őrszi megszaporodásán kívül a lap olvasója is teszi. A legszenyebb ember is adhat naponként egy számrát meg krajczárt, hogy tájékozást szerezzen a politikai, társadalmi és művészeti események felől. A „Budapesti Hírlap”, mely naponként 28—30,000 példányban forog közlézen, oktáva szórakoztat, miáltal hű értesítéssel szolgál a világnak minden nevezetesebb eseményéről. De olvasója a lap terjedését teljes politikai függetlensége is, mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlásn tiszta igazság szempontból álljen s így a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a „Budapesti Hírlap” nemcsak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőri teljes függetlenségét. A hírek gyors és hiteles közlése is sokat lendített a „Budapesti Hírlap”-on, mely csak táviratokra annyit költ, a mennyi harmincz évvel ezelőt egy-egy magyar lapnak egész évi költsége volt. A tudósítók jól szervezett kara résen áll az ország minden pontján, hogy ellássa hírekkel a „Budapesti Hírlap”-ot. Európában sehol sem történhet nevezetesebb dolog, melyről másnap már kimerült teljes ússal az országban a „Budapesti Hírlap”. A külföldi világvároiban rendez levelező vannak s a hová szükséges, oda külön tudósítókat küldi el szerkesztésű tagjai. A „Budapesti Hírlap” napról-napra arra törekzik, hogy minél szorosab kapcsolaton közte és olvasó közt. Bekopogtat minden nap a magyar családokhoz, dicsér vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, a hogy egy tíz éves jó barátok illik. A szerkesztésnek tizenegy hely tagja állítja össze naponként a „Budapesti Hírlap” különböző rovatait s a külunkutatókárak díszes csoportja segít a lap sokoldalú feladatának sikeres megoldásában. Szakkéretesebb és a rangú szakemberek mondják el véleményüket a „Budapesti Hírlap” hasábján s az eszmék társadalmi életre kelését a szerkesztés az eszmék terjedésétnek is. A „Budapesti Hírlap” rendel cikkeitről Kaas Ivor baró, Tikósi Jenő és Balogh P. s a magyar politikai élet, kiközei közül is talán szólnak e lap révén a közönséghez. A vezérkékek iránysége a magyar nemzeti politika, a magyar nemzeti állam, s ennek mindent alárendel a „Budapesti Hírlap”, de ezt nem rendelni alája semminek. A tárcárovaiban, mely szintén egyik erőssége a lapnak, a belső tárcárokban kívül Herman Ottó és Eitőss Károly is igen sokszor gyönyörködteti a „Budapesti Hírlap” közönségét. A helyi rovatok szakavatott közönségnek a híven tükröznek vissza ezefelé változataiban a fővárosi életet. Regényrovaikban az idén két magyar, két angol és egy orosz regényt közöl a „Budapesti Hírlap” s legújabb megszerzte jelentékeny áldozatok árán Önközy Györgynek, a most legnépszerűbb francia regényírónak *„Itália szereltem”* című regényét, melynek közzététel szeptember 25-dikén kezd meg. E regény tele van érdekesítő fordulatokkal s mető társa a kitünő író korábbi híres alkotásának, *„Serge Panine-nak* és a *„Fogyarok”*nak. Az idegen lapok közül a „Budapesti Hírlap” közli legelőbb. A francia erdőben is csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvpiacpon. — **Az országgyűlés** megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség s a „Budapesti Hírlap” egy gondot fordít arra, hogy a képviselőháznak úgy nagy vitáit, mint kisebb epizódjait híven adják elő tudósítási s a nyilvános jelenetek mellett a folyosók rovatait is híven referáljanak. Különbön is minden rovatot teljes olvasmányok, gondosan megírt, magyar zamattú közlemények kint, nem pedig levelel pályák, a szívet megérintő, a kedélyt és álmot teszik a szívet megérintő *„Bükkölés”* pedig évről 14 frt, főlvéve 7 frt, negyvedre 3 frt 50 kr., postával 1 frt 20 kr. Az előfizetése legkezszerűben postabélyegű eszközölhetők kivétező czim alatt. A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának: A. V. kerület, kalap-utca 16. szám.

GAZDASÁG.

A világ idei búzatermése.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium az idén is fölszólította a külföldön működő császár és királyi konsulokat, hogy azon országokból, illetőleg azon kerületekből melyre tevékenységük kiterjed, az idej várható búzaterméséről, az ország netaláni beviteli szükségletéről, vagy kivitelre szánt fölölegéről jelentést tegyenek. Tette ezt a miniszterium azon czélból, hogy egyrészt Európa és tengerentúli főbb búzatermelő államok ez idej termésének tájékoztató képét nyújtsa, másrészt pedig, hogy most, midőn nálunk már az aratás be van fejezve a eséplés javában folyik, sőt a termelt gabona tetemes része már piacra kerül, úgy a termelőt, mint fogyasztót és kereskedőt természetesen értekezhetése esélyei felől felvilágosítsa. A jelentések beérkeztek és ezek alapján a várható búzatermésről és fogyasztásról érdekes adatokat állított össze a miniszterium. Kiemeljük ezekből a következőket: A világ nevezetesebb búzafogyasztó és termelő államait az idén is két csoportra osztjuk, és pedig az első csoportba tartoznak Nagy-Británia, Franciaország, Németország, Németalföld, Svájc, Belgium, Dánia, Norvégia, Svédország, Portugália és Ausztria, vagyis azon államok, melyek búzabevitelre vannak utalva; a másodikba pedig tartoznak Európában Oroszország, Magyarország, Románia, Törökország, Bulgária és Kelet-Rumélia, továbbá Szerbia; tengerentúli államok közül pedig az amerikai Egyesült-Államok, Kanada és Kelet-India. Afrika és Ausztrália világrészek, melyek rendszerint kiviteli többlettel bírnak.

A begyűlt adatok földolgozásából készített táblázatból kitűnik, hogy a világ búzatermésének valószínűleg teljes fedezetre bál. Természetes, hogy a megívevő készletek a bűzárak alakulására nézve fontosabbak bírnak. Érdekesnek tartjuk ennek következtében ezen készleteket hozzáfvetőleg kimutatni: A beviteli államok között Franciaország készlete, konzulink tudósítása szerint, 5—6 millió hektóliter tesz ki, mely mennyiség a rendes készletnek felel meg, minek következtében a franciaországi búzárak alakulására valószínűleg nem lesz befolyással. Angolszág, mint kitüntetett, már az aratási évad elején nagy megrendeléseket tett a külföldön, minek következtében feltűnő nagy mennyiségű gabona szállítattik most is kikötői felé; ez arra mutat, hogy készletei fogytán vannak. Felemlítendőnek tartjuk azon körülményt, hogy Angolszág készletén nem a tavalyi világ-búzatermésből egészítette ki, hanem ezen kiegészítés már az ez idej termésből történt, minthogy július hó közepe óta nagy mennyiségű, már idej termésből származott búzát szállított Indiából és Kaliforniából. A többi európai államok, mint Németország, Belgium, Németalföld, Olaszország a jelentések szerint nagyon csekély készlettel rendelkeznek. Oroszországnak a tavalyi bő termés dacára, szintén kevés a készlete. Tavalyi búzatermésből mintegy tíz millió hektóliter készlete lehet.

Nagy fontossággal bír ránk nézve, különösen ez évben, Magyarország készlete, mert az idei rossz aratás következtében teljesen attól függ; képekek leszünk-e saját és Ausztria belsükütségételgabonánkból fedezni? Aruforgalmunk szerint kivitelünk 1888. július hó 1-étől 1889. július hó 30-ig kiváló nagy volt, kitett cirka 15 millió métermázsát. Ha ez összeghez hozzáadjuk azt a mennyiséget, mely átlag belsüküséglet fedezésére az országban maradt, cirka 21—23 millió métermázsá, kitűnik, hogy a tavalyi termés mennyiségéből nagy készlet nem maradt, de ezen, a tavalyi termésből maradt készlethez hozzá kell adnunk az előbbi termésből maradt készletet, melyet 4—5 millió métermázsára mutattunk ki, minek következtében az idej készlet megközelítőleg 6—8 millió métermázsán felel meg.

Kisebb nagyból készlettel bírhat még Románia és a Balkán-félsziget. Az imént összedolgozottakból az idej búzázlet konjunkturaira nézve következők konjunkturák juthatunk.

A világ búzatermése általában közepesrekin mondható, a bevitelre szoruló összes államok szükségletüket a kiviteli többlettel bíró államoktól fedezni képekek lesznek. A világ-búzakereskedelemben ezek szerint ez évben nagyobb rázkódástól alig kell tartanunk, nincs ok reá, hogy az árak felszökjenek, de másrészt még kevesebb ok van reá, hogy az árakban hanyatlás álljon be. A világ-búzárak nagyobb változásoknak csakis jövő tavasszal lehetnek kitéve, tudniillik, midőn é korán arató országok, mint Kelet-India és California jobb, vagy rosszabb termésének hatása érethetővő válik.

A mi a magyarországi áralakulást illeti, az idén Ausztria-Magyarország azon kiviteli többlettel bíró országok sorában foglal helyet, melyek ha nem is szorílnak bevitelre, de saját termékeiket teljesen a belföldön képekek biztosan elhelyezni.

Kimutatás a kecskeméti takarékpénztár 1889. évi aug. havi forgalmáról.

Table with columns for transaction types (Pénztárállás, Betételek, Kamatok) and amounts in forint and kreutzer.

Table with columns for transaction types (Visszafejtett betét, Kifizetett folyó kamat) and amounts.

Vasúti menetrend (érvényes 1889. június 1-től).

Table showing train routes and schedules between Budapest and Kecskemét.

Kecskemét—Budapest közt:

Table with columns for vehicle types (Személyvonat, Omnibusz) and departure times.

Kimutatás a kecskeméti kereskedelmi ipari hitelintézet és népbank aug. havi forgalmáról.

Table with columns for transaction types (Pénztárállás, Váltó visszafizetések) and amounts.

Table with columns for transaction types (Váltó leszámításra, Folyószámlákra) and amounts.

Kimutatás a „Kecskeméti Központi Takarékpénztár“ 1889. évi aug. havi forgalmáról.

Table with columns for transaction types (Mult havi pénztári maradvány, Fedezett váltók) and amounts.

Table with columns for transaction types (Jótekönyezel, Fedezett váltók) and amounts.

Piaci árjegyzék.

Table listing market prices for various goods like wheat, oil, and sugar.

Table with columns for names (Köles, Krumpli, Szalonna) and prices.

Felolós szerkesztő: HABINA JÁNOS.

NYILTÉR. *)

Domokos Boldizsár ügyvéd úrnak. Helyben. Értesitem Önt, hogy a Tarjányi Janka...

Advertisement for MATTONI-FELE GISSHÜBLER SAVANYU-KUTY with an image of a dog.

HIRDETÉSEK.

Advertisement for Két „Meidinger“-féle kemencze by Bleyer Adolfnál.

Advertisement for Haszonbérlet (leasehold) of a 1300 hold estate.

Advertisement for Woh! Hermannál (Wohl Hermann) in Losonczon.

Advertisement for Kiadó lakás (rental apartment) near the market.

Advertisement for Ujabb árverési hirdetmény (new auction notice) by Csilléry Kálmán.

Advertisement for Dobrowsky Ágost, a bookseller in Budapest.

Advertisement for Pantlika gilisztá fejestül (Pantlika flycatcher) by Schneider József.

Advertisement for Magyar Asphalt Részvénytársaság (Hungarian Asphalt Company).

Advertisement for Fehéritő sziksó (Whitening powder) by Henkel-Fele.

Large advertisement for CSIK JÓZSEF cement and building materials.

Advertisement for Schneider József's medicinal products.

Advertisement for Nagy raktár (large warehouse) for various goods.